

Huvudman

Skellefteå kommun
kundtjanst@skelleftea.se

Beslut

Datum 2025-02-17

Dnr 2025:362

Sida 1 (5)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Floraskolan i Skellefteå kommun

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) ange huvudmannens namn en anmärkning avseende brister rörande användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt lärarens instruktioner. Skellefteå kommun ska senast den **14 april 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:362) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2025 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt lärarens instruktioner.

Tillsynen har genomförts genom besök i skolenheten den 15 januari 2025. Som en del av tillsynen har lektionsobservationer, samtal med lärare och en intervju med rektorn genomförts. Vidare har dokumentation granskats, bl.a. ordningsregler och skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört lektionsobservationer på fyra lektioner i årskurs 7–9. Av lektionsobservationerna framgår att det finns enstaka elever som under lektionstid använder mobiltelefoner och datorer till annat än vad läraren instruerat om. Under en observerad lektion spelar några elever spel eller använder sociala medier på sina datorer eller mobiltelefoner under flera minuter när de har självständigt arbete. Av lektionsobservationerna framgår vidare att mobiltelefoner samlas in i början av tre av fyra lektioner, att telefonerna läggs i en mobillåda och att ingen av de elever som lämnar in telefonen använder dessa under lektionstid. Vid en observation framkommer dock att det finns enstaka elever som inte lämnat in sin mobiltelefon i början av lektionen eller förvarar dem i sina skåp.

Av intervjuer med lärarna i anslutning till lektionsobservationerna och med rektorn framgår att eleverna inte får använda sina skoldatorer till annat än vad läraren har instruerat om på lektionerna och att detta generellt efterföljs men inte alltid, samt det ofta sker när eleverna ska arbeta självständigt. En lärare säger att eleverna vet att de inte får använda datorerna på ett otillåtet sätt, men säger att det är svårt för läraren att alltid kontrollera att ingen elev spelar. Av intervjuer med rektor och lärare framgår vidare att mobiltelefoner ska samlas in i början av lektionen samt att användning av mobiltelefoner i undervisningen sker utifrån lärarens instruktioner.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning vid undervisning endast får användas enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande. Det innebär att privat användning som huvudregel inte är tillåten och det gäller oavsett om det är av skolan tillhandahållen elektronik eller en elevs privata utrustning. Ett eventuellt användande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska därmed utgöra ett medel i undervisningen för att utveckla eleverna mot utbildningens mål. Utgångspunkten är att läraren ger generella instruktioner. Lärarens instruktion behöver dock inte vara samma för alla elever. Elever kan arbeta med olika uppgifter och utifrån det pedagogiska syftet kan elever som arbetar med en viss typ av uppgifter få använda mobiltelefoner eller annan elektronisk kommunikationsutrustning medan andra som arbetar med andra uppgifter inte får det. Enligt första stycket andra punkten ska det även vara möjligt att använda mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning om användningen sker som en extra anpassning eller särskilt stöd enligt 3 kap. (Prop. 2021/22:160 s.230)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Floraskolan inte uppfyller lagens krav avseende användandet av datorer och mobiltelefoner i undervisningen. Detta eftersom tillsynen visar att det förekommer att elever under lektionstid använder sina datorer och mobiltelefoner till annat än skolarbete utan att lärare har gett instruktioner om detta eller att det utgjort en extra anpassning. Skolinspektionen anser vidare att det är uppenbart att eleverna har inte heller på grund av särskilda skäl fått tillåtelse att använda datorer eller mobiltelefoner på det sätt som de gjort.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Skellefteå kommuns verksamhet vid ange skolenhetens namn uppfyller inte författningarnas krav vad gäller användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Utredningen visar att det vid en av de fyra observerade lektioner förekommer att enstaka elever använder sin dator eller mobiltelefon till annat än skolarbete utan att läraren har gett instruktioner om det. Av övriga observerade lektioner framkommer dock att mobiltelefoner och datorer i stort inte används till annat än vad lärare har instruerat om. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange Skellefteå kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I samband med tillsynsbesöket har Skolinspektionen efterfrågat och inhämtat dokumentation som innefattar skolans ordningsregler, överenskommelse mellan elev och Skellefteå kommun om lån av digital enhet med laddare samt rutin för hantering av mobiltelefoner och andra digitala verktyg. Av rutin för hantering av mobiltelefoner och andra digitala verktyg framkommer att elever i åk 7–9 ska lämna in sina mobiltelefoner och andra digitala verktyg till undervisande lärare i början av lektionen.

Dessa förvaras under lektionen i en mobillåda och återlämnas av undervisande lärare i slutet av lektionen. Eleven kan också förvara dessa i elevens låsta skåp. I f-6 får eleverna inte använda mobiltelefoner under skol och fritidsdagen och dessa ska om de tas med förvaras hela dagen i elevens låsta skåp. Vid överträdelser av denna rutin framgår av dokumentation att mobiltelefoner och andra digitala verktyg kan omhändertas och återfås i slutet av dagen efter samtal med vårdnadshavare och mentor.

Vidare framgår att datorer ska användas på rätt sätt och utifrån lärarens instruktioner. Av interjuver med rektorn och lärarna i samband med de observerade lektionerna framgår att rutinen följs och att eleverna lämnar in sina mobiler inför varje lektion samt att de återlämnas efter lektionens slut i de fall de inte förvaras i skåp. Hen har beslutat om rutinen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens bedömning av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Skellefteå kommun bryter mot bestämmelserna när det gäller skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Fredrik Asplén

Utredaren Jasmine Johansson har varit föredragare i ärendet